



ДО ПРОБЛЕМИ ПЛАНУВАННЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ»

Сергієнко Л.П.

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ
Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»

Анотація. У статті сформульовані основні положення програми з навчальної дисципліни «Методи наукових досліджень у фізичній культурі».

Ключові слова: навчальна програма, методи досліджень, фізична культура.

Модуль 2. Методи дослідження розвитку
рухових здібностей людини

визначення фізичної підготовленості дітей
і підлітків.

2.1. Семінарське заняття

Методи комплексного дослідження
рухової підготовленості людини

Рекомендована література

ПЛАН

I. Теоретична частина.

1. Як відбувається дослідження фізичної підготовленості дітей і підлітків за системою ЄВРОФІТ?
2. Поясніть технологію комплексного дослідження фізичної підготовленості населення України за системою Державних тестів.
3. Розкажіть про комплексне дослідження фізичної підготовленості дітей і підлітків в Європейських країнах та США.

II. Практична частина.

Дидактичне тестування. Читання рефератів.

Завдання для самостійної роботи

1. Порівняйте тестову програму, рекомендовану для дітей і підлітків ЄВРОФІТ, та систему Державних тестів України.
2. Порівняйте комплекси тестів, що використовуються в Польщі, Німеччині та США для

1. *Благуш П.К.* К теории тестирования двигательных способностей / П.К. Благуш. — М.: Физкультура и спорт, 1982. — 165 с.
2. *Державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України* / Заг. ред. М.П. Зубалія. — К., 1997. — 35 с.
3. *Іванов В.В.* Комплексный контроль в подготовке спортсменов / В.В. Иванов. — М.: Физкультура и спорт, 1987. — 256 с.
4. *Платонов В.Н.* Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Учебник / В.Н. Платонов. — К.: Олимпийская литература, 1997. — 583 с.
5. *Сергієнко Л.П.* Тестування рухових здібностей школярів. Навчальний посібник / Л.П. Сергієнко. — К.: Олімпійська література, 2001. — С. 17—33; 64—202.
6. *Сергієнко Л.П.* Комплексне тестування рухових здібностей людини. Навчальний посібник / Л.П. Сергієнко. — Миколаїв: УДМТУ. — 2001. — С. 43—209.

2.2. Практичне заняття

Методи дослідження розвитку координаційних
здібностей у дітей, молоді та спортсменів
Місце проведення: спортивний майданчик

ПЛАН

Практичні завдання

* Продовження статті, початок див. у № 2, 2009

1. Навчитись технології контролю розвитку здібності до оцінки і регуляції просторово-часових параметрів рухів.
2. Зробіть оцінку розвитку власних здібностей до диференціації динамічних параметрів рухів.
3. Навчитись технології дослідження розвитку здібності до орієнтації в просторі.
4. Зробіть дослідження розвитку власної здібності до статичної і динамічної рівноваги.
5. Навчитись визначенню розвитку здібності до координованості людини.

Рекомендована література

1. Лях В.И. Координационные способности школьников / В.И. Лях. — Минск: Полыня, 1989. — 159 с.
2. Лях В.И. Тесты в физическом воспитании школьников / В.И. Лях. — М.: АСТ, 1998. — 372 с.
3. *Определение физической подготовленности школьников* / Под ред. Б.В. Сермеева. — М.: Педагогика, 1973. — 104 с.
4. Платонов В.Н. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Учебник / В.Н. Платонов. — К.: Олимпийская литература, 1997. — 584 с.
5. Платонов В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения. Учебник для тренеров высшей квалификации / В.Н. Платонов. — К.: Олимпийская литература, 2004. — С. 408—419.
6. Романенко В.А. Диагностика двигательных способностей. Учебное пособие / В.А. Романенко. — Донецк: Изд-во ДонНУ, 2005. — С. 79—111.
7. Сергієнко Л.П. Тестування рухових здібностей школярів. Навчальний посібник / Л.П. Сергієнко. — К.: Олімпійська література, 2001. — С. 202—263.
8. Сергієнко Л.П. Комплексне тестування рухових здібностей людини. Навчальний посібник / Л.П. Сергієнко. — Миколаїв: УДМТУ, 2001. — С. 305—328.
9. *Тесты в спортивной практике* / Х. Бубэ, Г. Фэк, Х. Штюблер, Ф. Трогш. — М.: Физкультура и спорт, 1968. — 240 с.

- 2.3. Семінарське заняття
Методи дослідження розвитку здібності до витривалості та швидкісних здібностей людини

ПЛАН

- I. Теоретична частина.
 1. Визначте структуру здібності до витривалості людини.
 2. Як здійснити контроль розвитку аеробних і анаеробних здібностей людини (спортсменів)?
 3. Поясніть структуру і технологію тестування фенотипічного прояву швидкісних здібностей людини.

II. Практична частина.
Дидактичне тестування. Читання рефератів
Завдання для самостійної роботи

1. Порівняйте особливості структури здібності до витривалості, запропоновані декількома авторами.
2. Опишіть технології контролю за розвитком аеробних здібностей людини. Визначте для якого віку людини вони більш придатні.
3. Визначте особливості тестового контролю розвитку здібності до витривалості і швидкісних здібностей, що застосовується в обраному вами виді спорту.

Рекомендована література

1. Аулик Н.В. Определение физической работоспособности в клинике и спорте / Н.В. Аулик. — М.: Медицина, 1990. — 142 с.
2. Круцевич Т.Ю. Методы исследования индивидуального здоровья детей и подростков в процессе физического воспитания / Т.Ю. Круцевич. — К.: Олимпийская литература, 1999. — 232 с.
3. Купер А. Аэробика для хорошего самочувствия / А. Купер. — М.: Физкультура и спорт, 1989. — 224 с.
4. Лях В.И. Тесты в физическом воспитании школьников / В.И. Лях. — М.: АСТ, 1998. — 342 с.
5. Мак-Дугалл Д.Д. Физиологическое тестирование спортсмена высокого класса / Д.Д. Мак-Дугалл, Г.Э. Уэнгер, Г.Д. Грин. — К.: Олимпийская литература, 1998. — 431 с.
6. *Определение физической подготовленности школьников* / Под ред. Б.В. Сермеева. — М.: Педагогика, 1973. — 103 с.
7. Романенко В.А. Диагностика двигательных способностей. Учебное пособие / В.А. Романенко. — Донецк: Изд-во ДонНУ, 2005. — С. 112—186.
8. Сергієнко Л.П. Тестування рухових здібностей школярів. Навчальний посібник / Л.П. Сергієнко. — К.: Олімпійська література, 2001. — С. 289—291; 329—358.

- 2.4. Практичне заняття
Методи дослідження розвитку здібності до гнучкості в суглобах людини

Місце проведення: лабораторія

ПЛАН

Практичні завдання

1. Ознайомтесь з будовою та технологією використання гоніометрів різної конструкції.
2. Навчіться технології контролю розвитку здібності до рухомості в кульшових суглобах.
3. Ознайомтесь з особливостями контролю рухомості хребтного стовпа та плечових суглобів.

4. Зробіть оцінку розвитку рухомості в ліктьовому, колінному та гомілковостопному суглобах у досліджуваного.

Рекомендована література

1. *Мак-Дугалл Д.Д.* Физиологическое тестирование спортсмена высокого класса / Д.Д. Мак-Дугалл, Г.Э. Уэнгер, Г.Д. Грин. — К.: Олимпийская литература, 1998. — 431 с.
2. *Определение физической подготовленности школьников* / Под ред. Б.В. Сермеева. — М.: Педагогика, 1973. — 104 с.
3. *Платонов В.Н.* Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Учебник / В.Н. Платонов. — К.: Олимпийская литература, 1997. — 583 с.
4. *Романенко В.А.* Диагностика двигательных способностей. Учебное пособие / В.А. Романенко. — Донецк: Изд-во ДонНУ, 2005. — С. 72—78.
5. *Сергієнко Л.П.* Тестування рухових здібностей школярів. Навчальний посібник / Л.П. Сергієнко. — К.: Олімпійська література, 2001. — С. 292—328.
6. *Тесты в спортивной практике.* / Х. Бубэ, Г. Фэк, Х. Штюблер, Ф. Трогш. — М.: Физкультура и спорт, 1968. — 240 с.
7. *Филин В.П.* Современные методы исследований в спорте / В.П. Филин, В.Г. Семенов, В.Г. Алабин. — Харьков, 1994. — 132 с.

Модуль 3. Морфо-функціональні та біологічні методи дослідження у спорті

3.1. Практичне заняття Антропометрія

Місце проведення: лабораторія

ПЛАН

Практичні завдання

1. Ознайомтесь з вимірюванням довжинних антропометричних показників тіла людини.
2. Зробіть вимірювання обхватів і діаметрів тіла досліджуваного.
3. Визначте будови ніг та ступнів досліджуваного.
4. Визначте соматотип досліджуваних за методом індексів.

Рекомендована література

1. *Дорохов Р.Н.* Спортивная морфология / Р.Н. Дорохов, В.П. Губа. — М.: Спорт Академ Пресс, 2002. — С. 133—215.
2. *Мартиросов Э.Г.* Методы исследования в спортивной антропологии / Э.Г. Мартиросов. — М.: Физкультура и спорт, 1982. — 199 с.
3. *Мартиросов Э.Г.* Технологии и методы определения состава тела человека / Э.Г. Мартиросов, Д.В. Николаев, С.Г. Руднев. — М.: Наука, 2006. — 248 с.

4. *Сегеда С.* Антропология / С. Сегеда. — К.: Лебідь, 2001. — С. 44—99.
5. *Сергієнко Л.П.* Тестування рухових здібностей школярів / Л.П. Сергієнко. — К.: Олімпійська література, 2001. — С. 409—430.
6. *Хомутов А.Е.* Антропология / А.Е. Хомутов. — Ростов н/Д.: Феникс, 2002. — С. 8—34.
7. *Юрій М.Ф.* Антропология. Навчальний посібник / М.Ф. Юрій. — К.: Дакор, 2008. — С. 11—33.

3.2. Семінарське заняття Методи дослідження функціональних можливостей людини

ПЛАН

- I. Теоретична частина.
 1. Поясніть технологію визначення функціональних можливостей дихальної системи людини.
 2. Розкажіть про методику визначення функціональних можливостей серцево-судинної системи людини.
 3. Як визначаються функціональні можливості сенсорних систем людини?
- II. Практична частина.

Дидактичне тестування. Читання рефератів.
Завдання для самостійної роботи

 1. Опишіть як досліджують функціональні можливості дихальної системи у спортсменів в обраному вами виді спорту.
 2. Поясніть технології визначення функціональних можливостей серцево-судинної системи у спортсменів в обраному вами виді спорту.
 3. Які сенсорні системи найбільш активні при змагальній діяльності в обраному вами виді спорту? Як контролюють їх функціональний прояв?

Рекомендована література

1. *Дубровский В.И.* Спортивная медицина. Учебник для студентов вузов / В.И. Дубровский. — М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1998. — 480 с.
2. *Карпман В.Л.* Тестирование в спортивной медицине / В.Л. Карпман, З.Б. Белоцерковский, И.А. Гудков. — М.: Физкультура и спорт, 1988. — 208 с. (Наука — спорту; Спортивная медицина).
3. *Круцевич Т.Ю.* Научные исследования в массовой физической культуре / Т.Ю. Круцевич. — К.: Здоров'я, 1985. — 120 с.
4. *Мурза В.П.* Спортивная медицина. Навчальний посібник / В.П. Мурза, О.А. Архипов, М.Ф. Хорошуха. — К.: Університет «Україна», 2007. — С. 36—83.
5. *Перхуров А.М.* Очерки донозологической функциональной диагностики в спорте / Под научной редакцией проф. Б.А. Поляева. — М.: РАСМИРБИ, 2006. — 152 с.

6. *Руководство к практическим занятиям по физиологии человека. Учебное пособие для вузов физической культуры / Под общ. ред. А.С. Солодкова.* — СПб.: ГУФК им. П.Ф. Лесгафта. — М.: Советский спорт, 2006. — С. 17—37.
7. *Сергієнко Л.П.* Тестування рухових здібностей школярів / Л.П. Сергієнко. — К.: Олімпійська література, 2001. — С. 387—408.
8. *Физиологическое тестирование спортсмена высокого класса / Под ред. Д.Д. Мак-Дугалла, Г.Э. Уэйнгера, Г.Д. Грина.* — К.: Олимпийская литература, 1998. — 431 с.

3.3. Семінарське заняття Оцінка функціонального стану нервово-м'язової системи людини

ПЛАН

- I. Теоретична частина.
 1. Зробіть загальну характеристику і поясніть як оцінюється функціональний стан нервової системи спортсменів.
 2. Наведіть характеристику і визначте як оцінюється стан нервово-м'язової системи спортсменів.
 3. Визначте структуру силових здібностей людини.
 4. Поясніть технологію тестування розвитку силових здібностей людини.

II. Практична частина.

Дидактичне тестування. Читання рефератів.

Завдання для самостійної роботи

1. Як оцінюється функціональний стан нервової і нервово-м'язової системи у спортсменів обраного вами виду спорту?
2. Складіть комплекс тестів для оцінки силової витривалості спортсменів різних (визначте) видів спорту.

Рекомендована література

1. *Мурза В.П.* Спортивна медицина. Навчальний посібник / В.П. Мурза, О.А. Архипов, М.Ф. Хорошуха. — К.: Університет «Україна», 2007. — С. 84—102.
2. *Романенко В.А.* Диагностика двигательных способностей. Учебное пособие / В.А. Романенко. — Донецк: ДонНУ, 2005. — С. 125—138.
3. *Сергієнко Л.П.* Тестування рухових здібностей школярів. Навчальний посібник / Л.П. Сергієнко. — К.: Олімпійська література, 2001. — С. 264—288.
4. *Сергієнко Л.П.* Комплексне тестування рухових здібностей людини. Навчальний посібник. / Л.П. Сергієнко. — Миколаїв: УДМТУ, 2001. — С. 292—304.

3.4. Семінарське заняття Біологічні методи дослідження у спорті

ПЛАН

- I. Теоретична частина.

1. Визначте суть лонгітудінального методу дослідження.
2. Розкажіть про технологію використання близнюкового методу дослідження.
3. Що ви знаєте про генеологічний метод дослідження?
4. Поясніть особливості використання дерматогліфічного методу дослідження.

II. Практична частина.

Дидактичне тестування. Читання рефератів.

Завдання для самостійної роботи

1. Як діагностують зиготність близнюків? Опишіть морфологію власного обличчя.
2. Визначте і графічно зобразіть генеологію власної сім'ї.
3. Зробіть відбиток та проведіть аналіз дерматогліфіки пальців власних рук.

Рекомендована література

1. *Атраментова Л.А.* Введение в психогенетику. Учебное пособие / Л.А. Атраментова, О.В. Филиппова. — М.: Флинта: Московский психолого-социальный институт, 2004. — С. 135—186.
2. *Малых С.Б.* Психогенетика. Учебник для вузов / С.Б. Малых, М.С. Егорова, Т.А. Мешкова. — СПб.: Питер, 2008. — Том 1. — С. 121—238.
3. *Равич-Щербо И.В.* Психогенетика. Учебник / И.В. Равич-Щербо, Т.М. Марютина, Е.Л. Григоренко. Под ред. И.В. Равич-Щербо, И.И. Полетаевой. — 2-е изд., испр. и доп. — М.: Аспект Пресс, 2006. — С. 158—211.
4. *Сергієнко Л.П.* Близнецы в науке. Монография / Л.П. Сергієнко. — К.: Вища шк., 1992. — 234 с.
5. *Сергієнко Л.П.* Основы спортивной генетики. Учебное пособие / Л.П. Сергієнко. — К.: Вища шк., 2004. — С. 47—115.

Модуль 4. Психодіагностика та оцінка стану здоров'я людини

4.1. Семінарське заняття Психологічні методи дослідження у спорті

ПЛАН

- I. Теоретична частина.
 1. Визначте технологію діагностики пам'яті спортсменів.
 2. Як можна діагностувати розвиток уваги спортсменів?
 3. Розкажіть про діагностику розвитку мислення спортсменів.
 4. Як визначають типологічні властивості нервової системи спортсменів?
 5. Розкажіть про особливості діагностики маскулінності-фемінності жінок спортсменок.

II. Практична частина.

Дидактичне тестування. Читання рефератів.

Завдання для самостійної роботи

1. Визначте короткочасну пам'ять у студентів вашої групи.
2. Проведіть тест «Переплутані лінії», що діагностує увагу людини.
3. Зробіть діагностику розвитку мислення досліджуваних за методикою «Кількісні відношення».

Рекомендована література

1. *Методы психодиагностики в спорте* / В.Л. Мирищук, Ю.М. Блудов, В.А. Плахтиенко, Л.К. Серова. — М.: Просвещение, 1984. — 191 с.
2. *Практикум по общей, экспериментальной и прикладной психологии. Учебное пособие* / Под ред. А.А. Крылова, С.А. Манчева. — СПб.: Питер, 2002. — С. 226—278. — [«Практикум по психологии»].
3. *Практикум по спортивной психологии* / Под ред. И.П. Волкова. — СПб.: Питер, 2002. — 288 с. — (Серия «Практикум по психологии»).
4. *Психологическая диагностика. Учебник для вузов* / Под ред. М.К. Акимовой, К.М. Гуревича. — СПб.: Питер, 2007. — 652 с.
5. *Сергієнко Л.П. Психологія спорту: робоча та навчальна програма та практикум* / Л.П. Сергієнко. — Миколаїв: Вид-во ПСІ КСУ, 2003. — 158 с.
6. *Сергієнко Л.П. Практикум з психології спорту. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту* / Л.П. Сергієнко. — Харків: «ОВС», 2008. — 256 с.

4.2. Практичне заняття Тестування розвитку психомоторики спортсменів

Місце проведення: лабораторія

ПЛАН

Практичні завдання

1. Навчитися технології тестування розвитку здібності до відчуття просторових параметрів рухів.
2. Зробіть дослідження у декількох студентів розвитку здібності до відчуття часових параметрів рухів.
3. Проведіть дослідження розвитку власної здібності до відчуття силових параметрів рухів.

Рекомендована література

1. *Ильин Е.П. Психомоторная организация человека. Учебник для вузов* / Е.П. Ильин. — СПб.: Питер, 2003. — 384 с. — (Серия «Учебник нового века»).
2. *Озеров В.П. Психомоторные способности человека* / В.П. Озеров. — Дубна: Феникс+, 2002. — 320 с.
3. *Сергієнко Л.П. Практикум з психології спорту. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних*

закладів, фізичного виховання і спорту / Л.П. Сергієнко. — Харків: «ОВС», 2008. — С. 119—150.

4. *Сурков Е.Н. Психомоторика спортсмена* / Е.Н. Сурков. — М.: Физкультура и спорт, 1984. — 126 с. — (Серия «Наука — спорту; Психология»).

4.3. Семінарське заняття Психодіагностика особистості спортсмена

ПЛАН

I. Теоретична частина.

1. Зробіть загальне уявлення і визначте технологію тестування розвитку інтелектуальних здібностей спортсмена.
2. Поясніть як діагностують вольову сферу особистості.
3. Визначте технологію дослідження мотивації при підготовці спортсменів.

II. Практична частина.

Дидактичне тестування. Читання рефератів.

Завдання для самостійної роботи

1. Визначте власний коефіцієнт інтелекту за довільно обраною вами методикою.
2. Проведіть в академічній групі опитування і визначте схильність до ризику досліджуваних.
3. Зробіть аналіз змісту декількох тестів, що діагностують мотивацію спортсменів.

Рекомендована література

1. *Айзенк Г. Новые IQ тесты* / Г. Айзенк. — М.: Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2001. — 192 с.
2. *Блейхер В.М. Психодиагностика интеллекта и личности* / В.М. Блейхер, Л.Ф. Бурлачук. — К.: Вища школа, 1978. — 142 с.
3. *Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика личности* / Л.Ф. Бурлачук. — К.: Здоров'я, 1989. — 166 с.
4. *Дружинин В.Н. Психодиагностика общих способностей* / В.Н. Дружинин. — М.: Академия, 1996. — 224 с.
5. *Зиверт Х. Ваш коэффициент интеллекта* / Х. Зиверт. — М.: ИНФРА — М., 1998. — 143 с.
6. *Романова Е.С. Психодиагностика. Учебное пособие* / Е.С. Романова. — СПб.: Питер, 2006. — 400 с. (Серия «Учебное пособие»).
7. *Тесты IQ*. — Ростов-на-Дону: Феникс, 2001. — 128 с.

4.4. Практичне заняття Тестування стану здоров'я людини при заняттях фітнесом

Місце проведення: лабораторія, спортивний зал

ПЛАН

Практичні завдання

1. Зробіть оцінку стану психічного здоров'я досліджуваного.

2. Визначте рівень фізичної підготовленості досліджуваного за методикою КОНТРЕКС–2.
3. Визначте фізичну підготовленість декількох досліджуваних за методикою Ріхтера–Бейкера і порівняйте їх результати.

Рекомендована література

1. Аулик И.В. Определение физической работоспособности в клинике и спорте / И.В. Аулик. — М.: Медицина, 1979. — 196 с.
2. Детская спортивная медицина / Под ред. С.Б. Тихвинского, С.В. Хрущева. — М.: Медицина, 1991. — 560 с.
3. Мурза В.П. Спортивная медицина. Навчальний посібник / В.П. Мурза, О.А. Архипов, М.Ф. Хорошуха. — К.: Університет «Україна», 2007. — 249 с.
4. Сергієнко Л.П. Комплексне тестування рухових здібностей людини. Навчальний посібник / Л.П. Сергієнко. — Миколаїв: УДМУТ, 2001. — 360 с.
5. Хоули Т. Руководство инструктора оздоровительного фитнеса / Т. Хоули, Б.Френкс. — К.: Олимпийская литература, 2004. — 375 с.
6. Шмалей С.В. Диагностика здоровья (практическое пособие по оздоровлению) / С.В. Шмалей. — Херсон, 1994. — 207 с.

4.5. Семінарське заняття Тестування в адаптивній фізичній культурі

ПЛАН

- I. Теоретична частина.
 1. Визначте основні поняття і проблеми контролю рухових можливостей людини.
 2. Надайте інформацію про оцінку адаптаційних і рухових можливостей дітей в адаптивній фізичній культурі.
 3. Як оцінюють рухові можливості інвалідів?
- II. Практична частина.
Читання рефератів.
Завдання для самостійної роботи
 1. Підберіть комплекс тестів, які дали б можливість визначити рухову підготовленість людей з видами слуху.
 2. Підберіть комплекс тестів, які дали б можливість визначити рухову підготовленість людей з вадами зору.

Рекомендована література

1. Дубровский В.И. Спортивная медицина. Учебник для студентов вузов / В.И. Дубровский. — М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1998. — 480 с.
2. Курдыбайло С.Ф. Врачебный контроль в адаптивной физической культуре / С.Ф. Курдыбайло, С.П. Евсеев, Г.В. Герасимова. — М.: Советский спорт, 2003. — 184 с.
3. Ланда Б.Х. Методика комплексной оценки физического развития и физической подготовленности / Б.Х. Ланда. — М.: Советский спорт, 2004. — 192 с.

4. Хоули Т. Руководство инструктора оздоровительного фитнеса / Т. Хоули, Б. Френкс. — К.: Олимпийская литература, 2004. — 375 с.

Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Анастаси А. Психологическое тестирование / А. Анастаси, С. Урбина. — СПб.: Питер, 2001. — 688 с.
2. Ашмарин Б.А. Теория и методика педагогических исследований в физическом воспитании / Б.А. Ашмарин. — М.: Физкультура и спорт, 1978. — 223 с.
3. Бабанський Ю.К. Проблемы повышения эффективности педагогических исследований / Ю.К. Бабанский. — М.: Педагогика, 1982. — 192 с.
4. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика / Л.Ф. Бурлачук. — СПб.: Питер, 2003. — 352 с.
5. Введение в научное исследование по педагогике. Учебное пособие для студентов педагогических институтов / Под ред. В.И. Журавлевой. — М.: Просвещение, 1988. — 239 с.
6. Ильин Е.П. Психомоторная организация человека. Учебник для вузов / Е.П. Ильин. — СПб.: Питер, 2003. — 384 с. — (Серия «Учебник нового века»).
7. Круцевич Т.Ю. Методы исследования индивидуального здоровья детей и подростков в физическом воспитании / Т.Ю. Круцевич. — К.: Олимпийская литература, 1999. — 232 с.
8. Курдыбайло С.В. Врачебный контроль в адаптивной физической культуре / С.В. Курдыбайло, С.П. Евсеев, Г.В. Герасимова. — М.: Советский спорт, 2003. — 184 с.
9. Лях В.И. Тесты в физическом воспитании школьников / В.И. Лях. — М.: АСТ, 1998. — 342 с.
10. Мак–Дугалл Д.Д. Физиологическое тестирование спортсмена высокого класса / Д.Д. Мак–Дугалл, Г.Э. Уэнгер, Г.Д. Грин. — К.: Олимпийская литература, 1998. — 431 с.
11. Мартиросов Э.Г. Методы исследования в спортивной антропологии / Э.Г. Мартиросов. — М.: Физкультура и спорт, 1982. — 199 с.
12. Методы психодиагностики в спорте / В.Л. Марищук, Ю.М. Блудов, В.А. Плахтиенко, Л.К. Серова. — М.: Педагогика, 1981. — 191 с.
13. Мурза В.П. Спортивная медицина. Навчальний посібник / В.П. Мурза, О.А. Архипов, М.Ф. Хорошуха. — К.: Університет «Україна», 2007. — 249 с.
14. Начинская С.В. Спортивная метрология / С.В. Начинская. — М.: Издательский центр «Академия», 2005. — 240 с.
15. Основы математической статистики / Под ред. В.С. Иванова. — М.: Физкультура и спорт, 1990. — 176 с.
16. Платонов В.Н. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Учебник / В.Н. Платонов. — К.: Олимпийская литература, 1997. — 583 с.
17. Платонов В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения. Учебник для тренеров высшей

- квалифікації / В.Н. Платонов. — К.: Олімпійська література, 2004. — 808 с.
18. Романенко В.А. Диагностика двигательных способностей. Учебное пособие / В.А. Романенко. — Донецк: Изд-во ДонНУ, 2005. — 290 с.
19. Селуянов В.Н. Основы научно-методической деятельности в физической культуре / В.Н. Селуянов, М.П. Шестаков, И.П. Космина. — М.: Спорт Академ Пресс, 2001. — 159 с.
20. Сергієнко Л.П. Тестування рухових здібностей школярів. Навчальний посібник / Л.П. Сергієнко. — К.: Олімпійська література, 2001. — 439 с.
21. Сергієнко Л.П. Комплексне тестування рухових здібностей людини. Навчальний посібник / Л.П. Сергієнко. — Миколаїв: УДМТУ, 2001. — 360 с.
22. Сергієнко Л.П. Основы спортивной генетики. Учебное пособие / Л.П. Сергієнко. — К.: Вища шк., 2004. — 631 с.
23. Сергієнко Л.П. Основы научных исследований в психологии: кваліфікаційні та дипломні роботи. Навчальний посібник / Л.П. Сергієнко. — К.: Професіонал, 2009. — 256 с.
24. Филин В.П. Современные методы исследований в спорте / В.П. Филин, В.Г. Семенов, В.Г. Алабин. — Харьков, 1994. — 132 с.
13. *Основы психологии* / Заг. ред. О.В. Киричука, В.А. Романця. — К.: Лебідь, 1995. — С. 46—89.
14. Психологическая диагностика. Учебник для вузов / Под ред. М.К. Акимовой, К.М. Гуревича. — СПб.: Питер, 2007. — 652 с.
15. *Практикум по общей, экспериментальной и прикладной психологии. Учебное пособие* / Под ред. А.А. Крылова, С.А. Маничева. — СПб.: Питер, 2002. — 560 с. — [«Практикум по психологии»].
16. *Практикум по спортивной психологии* / Под ред. И.П. Волкова. — СПб.: Питер, 2002. — 288 с. — (Серия «Практикум по психологии»).
17. Романова Е.С. Психодиагностика. Учебное пособие / Е.С. Романова. — СПб.: Питер, 2006. — 400 с. (Серия «Учебное пособие»).
18. *Руководство к практическим занятиям по физиологии человека. Учебное пособие* / Под общ. ред. А.С. Солодкова. — М.: Советский спорт, 2006. — 192 с.
19. Сергієнко Л.П. Близнецы в науке. Монография / Л.П. Сергієнко. — К.: Вища шк., 1992. — 234 с.
20. Сергієнко Л.П. Контрольні та курсові роботи з теорії та методики фізичного виховання. Навчально-методичний посібник / Л.П. Сергієнко. — Херсон: Наддніпрянська правда, 1997. — 72 с.
21. Скаткин М.Н. Методология и методика педагогических исследований (В помощь начинающему исследователю) / М.Н. Скаткин. — М.: Педагогика, 1986. — 152 с.
22. Хоули Т. Руководство инструктора оздоровительного фитнеса / Т. Хоули, Б. Френкс. — К.: Олімпійська література, 2004. — 375 с.
23. Черепанов В.С. Экспертные оценки в педагогических исследованиях / В.С. Черепанов — М.: Педагогика, 1989. — 152 с.
24. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарченко. — К.: Знання-Прес, 2003. — 295 с.
25. Шмалей С.В. Диагностика здоровья (практическое пособие по оздоровлению) / С.В. Шмалей. — Херсон, 1994. — 207 с.

Додаткова література

1. Аулик И.В. Определение физической работоспособности в клинике и спорте / И.В. Аулик. — М.: Медицина, 1979. — 196 с.
2. Благуш П. К теории тестирования двигательных способностей / П. Благуш. — М.: Физкультура и спорт, 1982. — 165 с.
3. Дубровский В.И. Спортивная медицина. Учебник для студентов вузов / В.И. Дубровский. — М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1998. — 480 с.
4. Зиверт Х. Ваш коэффициент интеллекта / Х. Зиверт. — М.: ИНФРА-М, 1998. — 143 с.
5. Иванов В.В. Комплексный контроль в подготовке спортсменов / В.В. Иванов. — М.: Физкультура и спорт, 1987. — 256 с.
6. Измерения и вычисления в спортивно-педагогической практике. Учебное пособие для вузов физической культуры. / В.П. Губа, М.П. Шестаков, Н.Б. Бубнов, М.П. Борисенков. — 2-е издание. — М.: Физкультура и Спорт, 2006. — 220 с.
7. Карпман В.Л. Тестирование в спортивной медицине / В.Л. Карпман, З.Б. Белоцерковский, И.А. Гудков. — М.: Физкультура и спорт, 1988. — 208 с. — (Наука — спорту; Спортивная медицина).
8. Купер А. Аэробика для хорошего самочувствия / А. Купер. — М.: Физкультура и спорт, 1989. — 224 с.
9. Лакин Г.Ф. Биометрия / Г.Ф. Лакин. — М.: Высшая шк. — 1980. — 293 с.
10. Малых С.Б. Психогенетика. Учебник для вузов / С.Б. Малых, М.С. Егорова, Т.А. Мешкова. — СПб.: Питер, 2008. — Том 1. — 408 с.
11. Мартиросов Э.Г. Технологии и методы определения состава тела человека / Э.Г. Мартиросов, Д.В. Николаев, С.Г. Руднев. — М.: Наука, 2006. — 248 с.
12. Озеров В.П. Психомоторные способности человека / В.П. Озеров. — Дубна: Феникс+, 2002. — 320 с.

Висновки

1. Сформована концепція і зміст навчальної дисципліни «Методи наукових досліджень у фізичній культурі».
2. Зроблено розподіл навчальних годин за модулями і видами занять з курсу «Методи наукових досліджень у фізичній культурі»

Список літератури

1. Сергієнко Л.П. Теорія спортивного відбору: Програма з навчальної дисципліни для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту / Л.П. Сергієнко. — Миколаїв: Атол, 2005. — 40 с.
2. Сергієнко Л.П. Спортивна генетика: Програма з навчальної дисципліни для студентів вищих навчаль-

- них закладів фізичного виховання і спорту / Л.П. Сергієнко. — Миколаїв: Вид-во Південнослов'янського інституту КСУ, 2007. — 32 с.
3. Сергієнко Л.П. Проблеми планування вивчення навчальної дисципліни «Спортивна генетика» / Л.П. Сергієнко // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 11. — С. 19—29.
4. Сергієнко Л.П. Практикум з теорії і методики фізичного виховання: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту / Л.П. Сергієнко. — Харків: «ОВС», 2007. — 271 с.
5. Сергієнко Л.П. Практикум з психології спорту: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту / Л.П. Сергієнко. — Харків: «ОВС», 2008. — 256 с.
6. Худолій О.М. Програма курсу «Спортивно-педагогічне вдосконалення» / О.М. Худолій, О.В. Іващенко // Теорія та методика фізичного виховання. — 2008. — № 5. — С. 19—32.

Надійшла до редакції 18.02.2009

Сергієнко Л.П. К проблеме планирования изучения учебной дисциплины «Методы научных исследований в физической культуре».

В статье сформулированы основные положения учебной дисциплины «Методы научных исследований в физической культуре».

Ключевые слова: учебная программа, методы исследования, физическая культура.

Serhiyenko L.P. Problems in planning of studying the educational discipline “Methods of scientific investigations in physical culture». The article deals with the main states of subject “Methods of scientific investigations in physical culture».

Key word: educational project, methods of investigations, physical culture.

Нова книжка



Сергієнко Л.П.

С32 Практикум з психології спорту: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту. — Харків: «ОВС», 2008. — 256 с. (МОН України, лист № 1-4/18-Г-1054 від 14 травня 2008 р.) ISBN 966-7858-51-0.

У навчальному посібнику викладено зміст практикуму з психології спорту та програми з даної навчальної дисципліни. У практикумі наведено короткий зміст лекцій. Фактично це конспекти лекцій, які особливо потрібні студентам заочного відділення та тим, хто навчається дистанційно. На практичних заняттях студентам пропонується виконання психологічних та дидактичних тестів. Навчальний посібник доцільно використовувати під час підготовки до семінарських занять, заліків та іспитів.

Навчальний посібник рекомендовано студентам вищих навчальних закладів освітнього напрямку «Фізичне виховання і спорт» та «Психологія». Може бути корисним для викладачів, фахівців у галузі психології, тренерів, спортсменів високої кваліфікації, широкого кола читачів.